

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO
DO MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
TERENU POŁOŻONEGO W REJONIE
SKRZYŻOWANIA ULIC
DOBRZECKA – PODMIEJSKA – II**

WARSZAWA 2019

Nazwa opracowania:	Prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie skrzyżowania ulic Dobrzecka – Podmiejska – II
Zleceniodawca:	Prezydent Miasta Kalisza
Opracowujący:	Budplan Sp. z o.o. 04-327 Warszawa ul. Kordeckiego 20
Kierujący zespołem autorskim:	inż. Zuzanna Górecka-Gąbka
Zespół autorski:	mgr inż. Anna Bereś mgr Ewelina Skirzyńska inż. Kamil Suchożebski mgr Agata Grzelak inż. Anna Wojtczuk inż. Monika Nasiłowska mgr inż. Izabela Bielowska

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	7
1.1	Podstawa formalno-prawna opracowania	7
1.2	Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.....	7
2	Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami	8
2.1	Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania	8
2.2	Cele i zawartość dokumentu	9
2.3	Powiązania z innymi dokumentami	10
3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	11
4	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	13
5	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	13
6	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	13
7	Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	15
7.1	Uwarunkowania przyrodnicze i zagospodarowanie terenów	15
7.2	Stan środowiska	17
7.3	Odporność środowiska na degradację i zdolności do regeneracji.....	18
7.4	Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności	19
7.5	Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	19
7.6	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	19
8	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	21
9	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	22
9.1	Identyfikacja możliwych oddziaływań	22
9.2	Oddziaływanie na zdrowie ludzi	22
9.3	Oddziaływanie na wodę	25
9.4	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	25
9.5	Oddziaływanie na zasoby naturalne	26
9.6	Oddziaływanie na krajobraz	26
9.7	Oddziaływanie na klimat	26
9.8	Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną	27
9.9	Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	28

9.10	Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody.....	28
9.11	Ryzyko wystąpienia poważnych awarii	28
10	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	29
11	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru	29
12	Akty prawne uwzględnione w opracowaniu	29
13	Materiały źródłowe.....	29
14	Oświadczenie autora prognozy	32

1 Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie skrzyżowania ulic Dobrzecka – Podmiejska – II, sporządzonego w związku z Uchwałą Nr XXIII/290/2016 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 19 maja 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie skrzyżowania ulic Dobrzecka – Podmiejska – II”.

1.1 Podstawa formalno-prawna opracowania

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Niniejsza prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu:

1. Uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. Poddaje projekt wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;
3. Zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko;
4. Bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Projekt dokumentu, nie może zostać przyjęty (o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

1.2 Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń projektu planu, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia ustalenia Zamawiającego, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 16.11.2018 r. (znak: WOO-III.411.460.2018.ET.1) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Kaliszu pismem z dnia 27.02.2018 r. (znak:ON.NS.72.2.6.2018).

Prognoza przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej.

W prognozie ocenia się stan i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji wynikające z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz tendencje do zmian przy braku realizacji ustaleń projektowanego planu. Rozpatrywane są także skutki realizacji ustaleń projektu planu. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenów jest rozpatrywane pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, skuteczności ochrony bioróżnorodności i właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania. Ocenia się również określone w projekcie planu warunki zagospodarowania przestrzennego, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych. Uwzględniane są ponadto zagrożenia dla środowiska i wpływ na zdrowie ludzi, skutki dla istniejących form ochrony przyrody i innych obszarów chronionych i zakres zmian w krajobrazie, oraz możliwość rozwiązań eliminujących lub ograniczających

negatywne oddziaływanie na środowisko. W prognozie zawarte są, jeżeli zachodzi taka potrzeba, również propozycje innych rozwiązań w projekcie planu, sprzyjające ochronie środowiska.

Prognoza wykonana jest zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko:

- zawiera informacje o zawartościach, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- zawiera informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania;
- zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym;
- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- określa, analizuje, ocenia stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko;
- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;
- przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

2 Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

2.1 Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania

Miasto Kalisz położone jest w południowo-wschodniej części województwa wielkopolskiego, zajmuje powierzchnię ok. 6 942 ha. Według regionalizacji fizycznogeograficznej Kondrackiego miasto znajduje się w mezoregionie Wysoczyzny Kaliskiej współtworzącym Nizinę Południowowielkopolską na Nizinach Środkowopolskich. W mieście zbiegają się dwie drogi krajowe – DK12 (Łęknica – Dorohusk) i DK25 (z Bobolic na Pomorzu do Oleśnicy na Dolnym Śląsku). Ponadto przez jego obszar przebiegają drogi wojewódzkie: DW442, DW450 i DW470.

Obszar opracowania znajduje się w północno-zachodniej części miasta Kalisz, w rejonie skrzyżowania ulic: Podmiejskiej i Dobrzeckiej. Teren o łącznej powierzchni ok. 4,79 ha od strony zachodniej sąsiaduje z drogą krajową nr 25 (ul. Podmiejska), od północy z zabudową mieszkaniowo-usługową oraz ul. Dobrzecką, a od wschodu z zabudową przemysłową oraz ogrodami działkowymi. Na południe od obszaru opracowania przebiega ulica Graniczna.

Rysunek 1 Obszar opracowania projektu planu (źródło: ortofotomapa).

2.2 Cele i zawartość dokumentu

Konieczność sporządzenia *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie skrzyżowania ulic Dobrzecka – Podmiejska – II* wynika z uchwały Nr XXIII/290/2016 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 19 maja 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „*Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie skrzyżowania ulic Dobrzecka – Podmiejska - II*”.

W obowiązującym „*Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie skrzyżowania ulic Dobrzecka – Podmiejska*”, przyjętym uchwałą nr VI/53/2011 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 24 lutego 2011 r., przedmiotowy teren przeznaczony został pod rozmieszczenie obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², oznaczony symbolem UC, oraz pod zieleni izolacyjną i drogi publiczne.

Wprowadzane nowym planem zmiany w zagospodarowaniu terenu są zgodne z obecną polityką przestrzenną miasta Kalisza, polegającą na ograniczeniu terenów przeznaczonych pod obiekty handlowe wielkopowierzchniowe i wyznaczaniu nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne. Uznano zatem, że zasadne jest przystąpienie do sporządzenia „*Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie skrzyżowania ulic Dobrzecka – Podmiejska – II*”.

W projekcie planu określa się następujące przeznaczenie terenów:

MWU – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej

U – tereny zabudowy usługowej

ZI – teren zieleni izolacyjnej

KDG – tereny dróg publicznych klasy głównej

KDZ – tereny dróg publicznych klasy zbiorczej

KDW – tereny dróg wewnętrznych
oraz strefę zieleni.

Rysunek 2 Porównanie ustaleń obowiązującego planu (po lewej) i projektu planu.

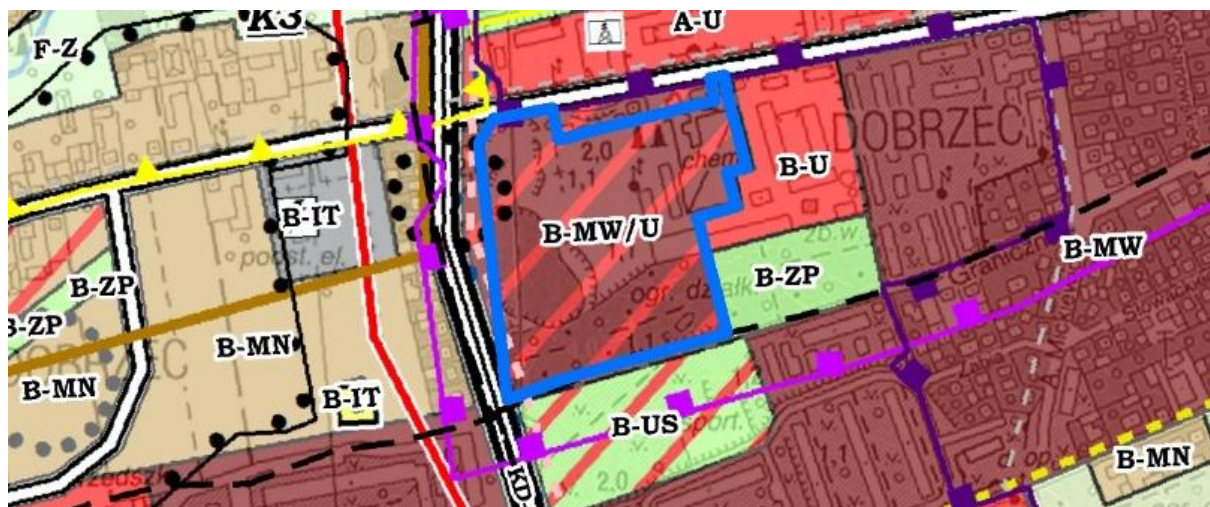
2.3 Powiązania z innymi dokumentami

Biorąc pod uwagę skalę planu należy omówić *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kalisza*, przyjęte przez Radę Miejską Kalisza uchwałą Nr XLVI/566/2017 z dnia 30 listopada 2017 r. Studium ustala kierunek zagospodarowania obszaru opracowania pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i usługową.

W *Prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kalisza (2017 r.)* dokonano analizy i oceny rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych na środowisko. Prognoza wskazuje główny kierunek rozwoju miasta jakim jest pełnienie funkcji mieszkaniowo-usługowej wraz z towarzyszącymi usługami podstawowymi i ponadpodstawowymi. Nowe tereny mieszkaniowe stanowić będą uzupełnienie istniejącej tkanki urbanistycznej. Z oceny dokonanej w prognozie wynika, że wskazany sposób wykorzystania nie stanowi istotnego zagrożenia dla środowiska.

Projekt planu miejscowego nie narusza ustaleń *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kalisza*, przyjętego uchwałą Nr XLVI/566/2017 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 30 listopada 2017 roku.

Rysunek 3 Ustalenia obowiązującego studium.

3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania terenowego uwarunkowań ekofizjograficznych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Analizowano dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju oraz oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska.

W prognozie w pierwszej kolejności zidentyfikowano ustalenia projektu planu, które mogą oddziaływać na środowisko, a następnie poddano te ustalenia dalszej ocenie wpływu na poszczególne elementy środowiska (zdrowie ludzi, wody, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, ekosystemy i różnorodność biologiczną oraz obszary chronione).

W trakcie opracowywania prognozy napotkano trudności wynikające z prawdopodobieństwa występowania gruntów zanieczyszczonych¹ w terenie opracowania. Ma to związek z dawniej mieszczącymi się na tym terenie zakładami producenta farb i lakierów - Polifarb Kalisz S.A. Obecnie część pozostałych zakładów znajduje się przy wschodniej granicy obszaru opracowania. Według Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu² zakład w latach 1999-2000 dokonał zmiany technologii i zaprzestał wypalać ultramarynę. Zlikwidowano również starą kotłownię węglową co przyczyniło się do zaprzestania składowania odpadów z odsiarczania spalin.

Według §5 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi tereny zanieczyszczone identyfikuje się w pięciu etapach (§ 6-10):

1. **etap pierwszy identyfikacji terenu zanieczyszczonego obejmuje ustalenie działalności mogącej być przyczyną zanieczyszczenia na danym terenie, obecnie lub w przeszłości, z uwzględnieniem działalności mogącej z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi** (rodzaje działalności mogących z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi zostały określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia) – zakład producenta farb Polifarb Kalisz S.A. to według *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* instalacja do wytwarzania produktów przez mieszanie, emulgowanie lub konfekcjonowanie chemicznych półproduktów lub produktów podstawowych, która zalicza się do

¹ grunty zanieczyszczone – zawierające substancje powodujące ryzyko w glebie i ziemi

² Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2000, Poznań 2001r.

przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Tego typu działalność według załącznika nr 2 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi może z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi;

2. **etap drugi identyfikacji terenu zanieczyszczonego obejmuje ustalenie listy substancji powodujących ryzyko, których wystąpienie w glebie lub ziemi jest spodziewane na danym terenie** – z dostępnych informacji wynika, że na terenie zakładu wypalano ultramarynę;
3. **etap trzeci identyfikacji terenu zanieczyszczonego obejmuje zebranie oraz analizę dostępnych i aktualnych źródeł informacji istotnych dla oceny zagrożenia zanieczyszczeniem gleby lub ziemi na danym terenie oraz dostępnych i aktualnych badań zanieczyszczenia gleby i ziemi substancjami powodującymi ryzyko z listy ustalonej w etapie drugim** – za źródło informacji istotne dla oceny zagrożenia zanieczyszczeniem gleby lub ziemi uznaje się m.in. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz prognozę oddziaływania na środowisko. W prognozie oddziaływania na środowisko do obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie skrzyżowania ulic Dobrzecka – Podmiejska w Kaliszu³ wskazano:
 - „fragment nieużytku przemysłowego w zachodniej części obszaru może wymagać technicznej rekultywacji gruntów lub ich wymiany”
 - „gleby na obszarze przekształcone antropogenicznie i zdegradowane”
 - „W zachodniej części obszaru w obrębie warstwy piasków czwartorzędowych prowadzących wody gruntowe znajdowało się wysypisko odpadów przemysłowych gromadzących głównie tygłe szamotowe z resztkami ultramaryny i siarczanów oraz worki papierowe po sodzie, kredzie i kaolinach. Próbkę wód gruntowych pobranych z byłego wysypiska wskazują na wysokie stężenia siarczanów (do 2074 mg/l), manganu, wysoka twardość i mineralizację. Teren był także miejscem wysypywania odpadów wszystkich typów, w tym budowlanych. Obecnie składowisko odpadów produkcyjnych jest zasypane, a teren został częściowo zniwelowany. Rekultywacja tego obszaru może nastąpić poprzez oczyszczenie gruntów ich wymianę i wzmocnienie nośności w celu posadowienia budynków lub innych powierzchni (biologicznej lub utwardzonej). Istnienie przez wiele lat w gruncie zanieczyszczeń, które nadal mogą być aktywne chemicznie (nie wiadomo dokładnie jakie rodzaje substancji zostały tam składowane) mogło spowodować zanieczyszczenie wód podziemnych... Wskazane jest zatem jak najszybsze oczyszczenie terenu, który w aktualnym stanie zagospodarowania stanowi zagrożenia dla środowiska”
4. **etap czwarty identyfikacji terenu zanieczyszczonego obejmuje zebranie informacji koniecznych do wykonania badań wstępnych oraz wykonanie badań wstępnych** - dla przedmiotowego terenu nie zostały przeprowadzone badania jakości gruntu, a więc nie możliwe jest dokładne stwierdzenie czy faktycznie doszło do zanieczyszczenia gruntu;
5. **etap piąty identyfikacji terenu zanieczyszczonego obejmuje przeprowadzenie badań szczegółowych** dla przedmiotowego terenu nie zostały przeprowadzone badania jakości gruntu, a więc nie możliwe jest dokładne stwierdzenie czy faktycznie doszło do zanieczyszczenia gruntu.

W związku z powyższym w terenie opracowania mogło dojść do historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Projekt planu ustala realizację inwestycji po wykonaniu badań jakości gruntu i wymianie gruntów zanieczyszczonych.

³ uchwała Nr VI/53/2011 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 24 lutego 2011r.

4 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń planu będzie prowadzony przez Radę Miasta Kalisza. Wskazane jest dokonywanie oceny stanu realizacji ustaleń i wpływu na środowisko w cyklach corocznych. Proponuje się objąć analizą skutków realizacji ustaleń planu następujące elementy:

- podłączenie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej nowopowstałych obiektów;
- powstanie nowych obiektów w miejscach nie wskazanych do lokalizacji zabudowy;
- ilość ścieków odprowadzanych do sieci kanalizacji sanitarnej, w oparciu o umowy zawarte z odbiorcą;
- ilość odpadów, w oparciu o umowy zawarte z odbiorcą;
- klimat akustyczny w miejscach narażonych na szczególnie hałas.

Urząd powinien również zapoznawać się z raportami o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska i monitorowanych parametrów, przygotowywanymi przez jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. IMGW, RZGW i inne. Ponadto należy realizować monitoring zgodnie z wydanymi decyzjami o środowiskowych uwarunkowaniach.

5 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko ze względu na znaczne oddalenie obszaru miasta od granic państwa oraz znikome (lokalne) oddziaływanie planowanej inwestycji.

6 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Zawartość i główne cele ocenianego dokumentu

Przedmiotem oceny zawartej w prognozie są ustalenie *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie skrzyżowania ulic Dobrzecka – Podmiejska – II*. Konieczność sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z uchwały Nr XXIII/290/2016 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 19 maja 2016 r.

W obowiązującym „*Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie skrzyżowania ulic Dobrzecka – Podmiejska*”, przyjętym uchwałą nr VI/53/2011 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 24 lutego 2011 r. przedmiotowy teren przeznaczony został pod rozmieszczenie obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², oznaczony symbolem UC, oraz pod zieleń izolacyjną i drogi publiczne.

Wprowadzane nowym planem zmiany w zagospodarowaniu terenu są zgodne z obecną polityką przestrzenną miasta Kalisza, polegającą na ograniczeniu terenów przeznaczonych pod obiekty handlowe wielkopowierzchniowe i wyznaczaniu nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne. Uznano zatem, że zasadne jest przystąpienie do sporządzenia „*Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie skrzyżowania ulic Dobrzecka – Podmiejska – II*”.

W projekcie planu określa się następujące przeznaczenie terenów:

MWU – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej

U – tereny zabudowy usługowej

ZI – teren zieleni izolacyjnej

KDG – tereny dróg publicznych klasy głównej

KDZ – tereny dróg publicznych klasy zbiorczej

KDW – tereny dróg wewnętrznych

oraz strefę zieleni.

Realizacja ustaleń planu stworzy uporządkowany teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz zabudowy usługowej wraz z drogami wewnętrznymi umożliwiającymi dojazd do ww. budynków. Ponadto na terenie opracowania przewidziany jest teren zieleni izolacyjnej oraz strefa zieleni.

Projekt planu miejscowego nie narusza ustaleń *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kalisza*, przyjętego uchwałą Nr XLVI/566/2017 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 30 listopada 2017 roku. Studium ustala kierunek zagospodarowania obszaru opracowania pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i usługową.

W *Prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kalisza (2017 r.)* dokonano analizy i oceny rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych na środowisko. Prognoza wskazuje główny kierunek rozwoju miasta jakim jest pełnienie funkcji mieszkaniowo-usługowej wraz z towarzyszącymi usługami podstawowymi i ponadpodstawowymi. Nowe tereny mieszkaniowe stanowić będą uzupełnienie istniejącej tkanki urbanistycznej. Z oceny dokonanej w prognozie wynika, że wskazany sposób wykorzystania nie stanowi istotnego zagrożenia dla środowiska.

Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska

Obszar opracowania położony jest w rejonie ulic: Podmiejskiej i Dobrzeckiej. Teren o łącznej powierzchni ok. 4,79 ha jest w znaczącej części niezainwestowany. Tylko niewielka część analizowanego terenu zajęta jest przez zabudowę usługową, tj. stacja paliw (północno-zachodnia część), dyskont spożywczy (południowo-zachodnia część). Jest to teren pofabryczny, dawniej mieściły się tu zakłady producenta farb i lakierów - Polifarb Kalisz S.A. Część zakładów nadal istnieje i znajduje się przy wschodniej granicy analizowanego terenu.

Dla obszaru objętego projektem planu nie występują ograniczenia środowiskowe, tj. położenie w granicach obszarów Natura 2000 i innych obszarów chronionych, występowanie gleb klas chronionych I-III, występowanie złóż surowców naturalnych. W granicach planu (w północno-zachodniej części) występuje jedynie stanowisko archeologiczne, które oznaczono na rysunku projektu planu. Obszar opracowania w całości położony jest w zasięgu założenia urbanistycznego miasta Kalisza z ochroną archeologicznych warstw kulturowo-osadniczych. Dla ww. zabytków obowiązują przepisy odrębne w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Przewidywane oddziaływania realizacji ustaleń projektu planu

Przy zachowaniu zgodności z nakazami i ustaleniami zawartymi w projekcie planu oraz przy dotrzymaniu odpowiednich standardów jakości środowiska i innych przepisów odrębnych, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na **zdrowie i bezpieczeństwo ludzi**. Realizacja ustaleń planu nie skutkuje narażeniem ludzi na pole elektromagnetyczne, nadmierny hałas. Nie powoduje pogorszenia jakości wód ani powietrza. Nie skutkuje możliwością wystąpienia poważnych awarii.

W ocenie wpływu na **zwierzęta i rośliny** stwierdzono, że realizacja ustaleń planu nie stwarza negatywnych oddziaływań na ekosystem i różnorodność biologiczną. Obszar opracowania ze względu na dawne oraz obecne zagospodarowanie nie przedstawia istotnych wartości przyrodniczych. Przeważają zbiorowiska roślin ruderalnych z dużym udziałem nawłoci, która jest gatunkiem inwazyjnym. Z uwagi na ubogą szatę roślinną i silnie zurbanizowane otoczenia obszar nie jest istotnym siedliskiem i żerowiskiem zwierząt.

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na **zasoby jakościowe i ilościowe wód**. Przy realizacji zabudowy zgodnie z ustaleniami projektu planu nie przewiduje się możliwości zanieczyszczenia ani istotnego zaburzenia naturalnego krążenia wód. Należy dążyć do szybkiego objęcia obszaru siecią kanalizacji sanitarnej, zwłaszcza, że istnieją techniczne możliwości – sieć kanalizacji sanitarnej na terenie miasta Kalisz jest bardzo dobrze rozwinięta, możliwość poprowadzenia przyłączy do nowopowstałej zabudowy.

Podstawowym źródłem zanieczyszczeń wprowadzanych do **powietrza** jest emisja antropogeniczna pochodząca głównie z sektora bytowego, tzw. emisja niska, i komunikacyjnego. Emisja niska pochodzi głównie z terenów zabudowy mieszkaniowej ogrzewanej indywidualnie. Realizacja ustaleń planu wpływa na

powstawanie nowych źródeł zanieczyszczeń oraz zwiększanie ich ilości. Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna oraz usługowa będzie nowym źródłem zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-gospodarczego (emisje ze spalania paliw grzewczych). Będzie to oddziaływanie o charakterze sezonowym, zależnym od warunków atmosferycznych. Warto podkreślić, że na wielkość emisji ma także wpływ zastosowana technologia w systemach pozyskiwania ciepła – przewiduje się, że nowoczesne rozwiązania znacznie obniżą emisję.

Nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na **powierzchnię ziemi**, w trakcie realizacji ustaleń planu będzie dochodzić jedynie do przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi. Jednakże, istnieje prawdopodobieństwo, że na obszarze opracowania występują grunty zanieczyszczone. Ma to związek z dawniej mieszczącymi się na tym terenie zakładami producenta farb i lakierów – Polifarb Kalisz S.A.

W odniesieniu do **krajobrazu**, dzięki zapisom planu zabudowa na tym terenie będzie rozwijała się w sposób zaplanowany i harmonijny. Projekt planu przewiduje również teren zieleni izolacyjnej oraz strefę zieleni, które w istotny sposób poprawią komfort życia mieszkańców oraz znacząco wpłyną na walory krajobrazowe tego terenu.

W wyniku wzrostu powierzchni zabudowy przewiduje się lokalne, pośrednie oddziaływanie na mikroklimat. Globalne działania na terenie gminy mogą mieć znaczenie dla **klimatu** poprzez realizację polityki niskoemisyjnej m.in. dopuszczenie lokalizacji urządzeń wytwarzających ciepło z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej 100 kW (OZE).

W obszarze opracowania nie występują obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody, w związku z tym w prognozie nie zidentyfikowano żadnych negatywnych oddziaływań.

Ustalenia projektu planu w sposób prawidłowy chronią **zabytki archeologiczne** poprzez nakaz prowadzenia wszelkich działań inwestycyjnych na tych terenach zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Ponadto analizy dokonane w prognozie wykazały:

- Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń planu prowadzić będzie Rada Miasta Kalisza. Wskazane jest dokonywanie oceny stanu realizacji ustaleń i wpływu na środowisko w cyklach corocznych. Stan środowiska będzie również monitorowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.
- Realizacja ustaleń planu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko.
- Realizacja ustaleń planu nie będzie oddziaływała na obszary Natura 2000, które nie znajdują się w granicach opracowania ani w bliskim sąsiedztwie, w związku z czym nie przewiduje się rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.
- Realizacja ustaleń planu nie będzie w istotny sposób oddziaływała na środowisko, nie wskazuje się działań alternatywnych.

7 Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

7.1 Uwarunkowania przyrodnicze i zagospodarowanie terenów

Zagospodarowanie obszaru

Teren opracowania położony jest w rejonie ulic: Podmiejskiej i Dobrzeckiej, w strefie miejskiej miasta Kalisza. Obszar tej części miasta w przeważającej części jest zagospodarowany pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną oraz jednorodzinną, zabudowę usługową, przemysłową oraz pod tereny sportu i rekreacji. Występują tutaj również tereny rolnicze.

Obszar objęty planem o powierzchni 4,79 ha jest w znaczącej części niezainwestowany. Tylko niewielka część analizowanego terenu zajęta jest przez zabudowę usługową, tj. stacja paliw (północno-zachodnia część), dyskont spożywczy (południowo-zachodnia część). Jest to teren pofabryczny, dawniej mieściły się tu zakłady producenta farb i lakierów – Polifarb Kalisz S.A. Część zakładów nadal istnieje i znajduje się przy wschodniej

granicy analizowanego terenu.

Ukształtowanie terenu i warunki geologiczne

Teren opracowania znajduje się na obszarze Wysoczyzny Kaliskiej, która jest płaską, denudacyjną równiną z ostańcami moren czołowych i kemów. Jest to teren płaski, równinny. Podłoże tego terenu stanowią plejstoceny utwory czwartorzędowe – piaski, żwiry i mułki rzeczne tarasów nadzalewowych, gliny zwałowe. Budowa geologiczna nie stwarza istotnych ograniczeń w zagospodarowaniu przestrzennym.

Surowce mineralne

W granicach obszaru nie występują złoża surowców mineralnych.

Wody podziemne

Teren opracowania zalicza się do obszaru o wysokiej odporności głównego użytkowego poziomu wodonośnego.

Najbliższy główny zbiornik wód podziemnych to Zbiornik rzeki Prosna (GZWP nr 311), który swoim zasięgiem nie obejmuje miasta Kalisz jak i terenu opracowania.

Wody powierzchniowe

W granicach obszaru nie występują wody powierzchniowe. Na północ od analizowanego obszaru przepływa struga Krępica. Teren opracowania należy do zlewni jednolitej części wód powierzchniowych Krępica (RW60001718474).

Gleby

Analizowany teren w północno-zachodniej oraz południowo-zachodniej części został zabudowany (zabudowa usługowa). Jest to teren pofabryczny, dawniej mieściły się tutaj zakłady producenta farb i lakierów – Polifarb Kalisz S.A. Zakład producenta farb Polifarb Kalisz S.A. to według rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko instalacja do wytwarzania produktów przez mieszanie, emulgowanie lub konfekcjonowanie chemicznych półproduktów lub produktów podstawowych, która zalicza się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Tego typu działalność według załącznika nr 2 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi może z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi. W związku z powyższym w terenie opracowania mogło dojść do historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi – gleby tego terenu mogą zaliczać się do gleb zdegradowanych.

Szata roślinna i fauna

Obszar opracowania w większości jest niezagospodarowany, niewielka część zajęta jest przez zabudowę usługową. Nie stanowi on istotnych wartości przyrodniczych – są to zbiorowiska roślin ruderalnych z dużym udziałem nawłoci, która jest gatunkiem inwazyjnym. Z uwagi na ubogą szatę roślinną i silnie zurbanizowane otoczenie obszar nie jest istotnym siedliskiem i żerowiskiem zwierząt.

Analizowany teren położony jest poza korytarzami o randze krajowej oraz międzynarodowej. Najbliższym obszarem pełniącym istotne funkcje przyrodnicze jest struga Krępica, która płynie na północ od obszaru opracowania. Krępica wraz z doliną stanowi lokalny korytarz ekologiczny. Tereny wokół strugi ciągnące się od ulicy Poznańskiej do ulicy Stanczukowskiego należą do Parku nad Krępica, położonego pomiędzy zabudową osiedlową.

Formy ochrony przyrody na terenie gminy

Teren objęty opracowaniem położony jest poza obszarami chronionymi. Najbliższy obszar Natura 2000 – SOO 300034 „Dolina Śwędni” znajduje się na wschód od opracowywanego obszaru w odległości ok. 5 km. Dla obszaru Natura 2000 „Dolina Śwędni” nie ustanowiono planu zadań ochronnych.

7.2 Stan środowiska

Powietrze atmosferyczne

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności poprzez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszenie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska oceny stanu powietrza dokonywane są w ramach państwowego monitoringu środowiska. Oceny dokonuje się w strefach, w tym w aglomeracjach. Na terenie województwa wielkopolskiego wydzielone zostały 3 strefy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 10 sierpnia 2012 roku w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza. Miasto Kalisz zostało zaliczone do strefy miasto Kalisz.

Tabela 1 Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2017 pod kątem ochrony zdrowia ludzi

(źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2017. WIOŚ Poznań, 2018)

	symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM 10	PM 2,5	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
ze względu na ochronę zdrowia ludzi	A	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	A

Gdzie:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych;
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy.

W strefie miasto Kalisz nie notuje się wielu przekroczeń stężeń substancji chemicznych – jedynie przekroczenie benzo(a)pirenu przekracza poziom docelowy. Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia oznacza konieczność wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programów ochrony powietrza.

Wody powierzchniowe

Jakość wód powierzchniowych zależy od wielu czynników naturalnych i antropogenicznych. Chemizm wód determinują: budowa geologiczna zlewni, klimat, typ gleb występujących w sąsiedztwie cieku, a także urbanizacja, przemysł i rolnictwo. Istotny wpływ na zanieczyszczenie wód ma ilość pobieranej wody oraz odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych, a także ingerencja w budowę koryta rzeki.

Celem monitoringu wód powierzchniowych, zgodnie z art. 349 ust.1. pkt 1 ustawy Prawo wodne, jest pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych.

Jednolitą częścią wód powierzchniowych jest oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych: jezioro, sztuczny zbiornik wodny, ciek a także fragment morskich wód wewnętrznych itp. Większe cieki dzielone są na mniejsze odcinki stanowiące JCWP.

W granicach miasta Kalisz wyróżniono siedem JCWP, z czego pięć zostało objętych monitoringiem. Obszar objęty opracowaniem położony jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych Krąpica (RW60001718474). W 2016 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu wykonał ocenę jednolitych części wód. Stan ogólny ww. JCWP uznany został za zły.

Tabela 2 Ocena stanu jednolitych części wód za 2016 rok

źródło: WIOŚ Poznań, 2017

JCWP	nazwa punktu reprezentacyjnego	klasa elementów biologicznych	klasa elementów fizykochemicznych	stan/potencjał ekologiczny	stan ogólny
Krępica (JCWP PLRW60001718474)	Krępica - Kalisz	stan słaby	poniżej stanu/potencjału dobrego	słaby stan ekologiczny	zły

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (2016) stan ww. JCWP jest zły i jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych ze względu na brak możliwości technicznych.

W zlewni JCWP *Krępica* występuje presja komunalna i nierozpoznana presja. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które nie są wystarczające, aby zredukować presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. W związku z powyższym wskazano również działania uzupełniające, obejmujące przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu zaplanowania działań ukierunkowanych na redukcję fosforu, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu ustalenia przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu wód z uwagi na stan fizykochemiczny. Z uwagi jednak na czas niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2021.

Jakość wód podziemnych

Podstawowymi kierunkami środowiskowymi w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych jest utrzymanie lub poprawa ich jakości w celu zachowania dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego.

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) są jednostkami hydrogeologicznymi. Zostały one wyodrębnione na podstawie systemów krążenia wód przypowierzchniowego poziomu wodonośnego. Obszar położony jest w zasięgu JCWPd nr 81. W 2017 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu wykonał ocenę jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych (wg badań PIG). Najbliżej zlokalizowany punkt pomiarowy od obszaru opracowania, w którym prowadzono badania, znajduje się w miejscowości Żydów w gminie Godziesze Wielkie.

Tabela 3 Wyniki badań wód podziemnych prowadzonych w sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego w 2016 r.

źródło: WIOŚ Poznań, 2017

nr MONBADA	gmina	miejscowość	JCWPd	klasa jakości – wskaźniki fizyczno- chemiczne	końcowa klasa jakości	przyczyna zmiany klasy jakości
464	Godziesze Wielkie (gm. wiejska)	Żydów	81	III	II (wody dobrej jakości)	tylko Fe i Mn (geogeniczne pochodzenie wskaźników) w III klasie jakości, głębokość otworu 27,5 m, poziom wodonośny nieizolowany, podścielony mułkami

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (2016) wody JCWPd nr 81 mają dobry stan ilościowy i jakościowy i nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Działania zalecane do wdrożenia dla osiągnięcia przez ww. JCWPd celów środowiskowych (poprawa stanu wód morskich) to sprawozdawczość z zakresu korzystania z wód.

7.3 Odporność środowiska na degradację i zdolności do regeneracji

Obszar opracowania to teren o całkowicie przeobrażonym środowisku. Dawniej mieściły się tutaj zakłady producenta farb i lakierów – Polifarb Kalisz S.A. Po jego likwidacji teren został po części zajęty przez zabudowę usługową, a na terenach niezagospodarowanych pojawiła się roślinność ruderalna.

Teren nie przedstawia wartości przyrodniczych ani nie oddziałuje znacząco na otoczenie. Z uwagi na przekształcenie terenu nie wskazuje się jego odporności na degradację i zdolności do regeneracji, gdyż procesy te nie będą naturalnie zachodziły na tym obszarze.

7.4 Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności

Miasto Kalisz, mimo przekształceń środowiska przyrodniczego związanych z rolnictwem, urbanizacją oraz budową infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, posiada tereny szczególnie cenne przyrodniczo. Szczególnie cennymi obszarami są kompleks leśny „Winiary”, Park Miejski, torfowisko przejściowe „Lis” oraz obszar Natura 2000 – SOO „Dolina Śwędrni” PLH300034 obejmujący fragment miasta przy jego wschodniej granicy.

Obszar opracowania stanowi niewielki, w większości niezagospodarowany teren. Tylko nieznaczna część zajęta jest przez zabudowę usługową. Nie przedstawia on wartości przyrodniczych oraz nie oddziałuje znacząco na otoczenie. Jest użytkowany zgodnie ze swoimi predyspozycjami przyrodniczymi.

7.5 Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Dla obszaru opracowania obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kalisza, przyjęte uchwałą nr XLVI/566/2017 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 30 listopada 2017 r. Kierunek zagospodarowania przedmiotowego terenu ustalono pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną i usługową. Dla obszaru opracowania obowiązuje również *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie skrzyżowania ulic Dobrzecka – Podmiejska*, przyjęty uchwałą Nr VI/53/2011 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 24 lutego 2011 roku. W obowiązującym planie teren opracowania został przeznaczony pod rozmieszczenie obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz pod zieleń izolacyjną i drogi publiczne.

Na podstawie ww. dokumentów planistycznych może następować zabudowa obszaru opracowania zgodnie z określonymi funkcjami. W przypadku braku realizacji projektu *Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie skrzyżowania ulic Dobrzecka - Podmiejska – II* na terenie opracowania potencjalnie może powstać zabudowa zgodna z obowiązującym planem, tzn. obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Przedmiotowy teren obecnie jest zagospodarowany pod stację paliw (północno-zachodnia część) oraz dyskont spożywczy (południowo-zachodnia część). Pozostała część jest niezagospodarowana, a więc obszar posiada wolne tereny pod ww. funkcję.

7.6 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Zabytki nieruchome

Obszar objęty opracowaniem w całości położony jest w zasięgu założenia urbanistycznego miasta Kalisza z ochroną archeologicznych warstw kulturowo-osadniczych, wpisanego do rejestru zabytków nieruchomych województwa wielkopolskiego pod numerem 38/A. W przypadku prowadzenia prac ziemnych, należy postępować zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Zabytki archeologiczne

Fragment zachodniej części obszaru opracowania należy do stanowiska archeologicznego AZP 66-38/69. W przypadku prowadzenia prac ziemnych, należy postępować zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Gleby

Obszar objęty opracowaniem to teren pofabryczny, dawniej mieściły się tutaj zakłady producenta farb i lakierów – Polifarb Kalisz S.A. Zakład producenta farb Polifarb Kalisz S.A. to według *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*

instalacja do wytwarzania produktów przez mieszanie, emulgowanie lub konfekcjonowanie chemicznych półproduktów lub produktów podstawowych, która zalicza się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Tego typu działalność według załącznika nr 2 do *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi* może z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi.

W związku z powyższym w terenie opracowania mogło dojść do historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Projekt planu ustala realizację inwestycji po wykonaniu badań jakości gruntu i wymianie gruntów zanieczyszczonych.

Hałas

Obszar objęty opracowaniem narażony jest na uciążliwy hałas – jest położony bezpośrednio wzdłuż drogi krajowej nr 25 (ulica Podmiejska) oraz ulicy Dobrzeckiej. W 2015 r. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadziła Generalny Pomiar Ruchu (GPR) na sieciach dróg krajowych i wojewódzkich. Odcinek DK25, przy którym położony jest obszar opracowania nie został objęty opracowaniem. Wśród odcinków pomiarowych GPR znalazły się natomiast dwa inne odcinki DK25. Odcinek Stawiszyn-Kalisz kończy się na granicy miasta, natomiast odcinek Nowe Skalmierzyce (obwodnica) ma swoje zakończenie na skrzyżowaniu DK25 z Aleją Wojska Polskiego.

Tabela 4 Wyniki Generalnego Pomiaru Ruchu

źródło: GDOŚ, 2015

nr drogi krajowej	długość (km)	nazwa	średni dobowy ruch roczny (poj./dobę)
25	14,153	Stawiszyn-Kalisz	9166
25	7,869	Nowe Skalmierzyce /obwodnica/	13356

Dla ww. odcinków zostały również opracowane mapy akustyczne⁴. Hałas (L_{DWN} ⁵) na terenach położonych bezpośrednio przy DK25 osiąga wartości⁶:

- od 70 do 75 dB – do około 30 m od osi drogi;
- od 65 do 70 dB – od około 30 m do około 80 m od osi drogi;
- od 60 do 65 dB - od około 80 m do około 160 m od osi drogi;
- od 55 do 60 dB - od około 160 m do około 330 m od osi drogi;
- <55 dB – od około 330 m od osi drogi.

Biorąc pod uwagę powyższe wyniki ruchu na DK25 jest wysoki co przekłada się na zły klimat akustyczny terenów położonych bezpośrednio wzdłuż drogi. Najbardziej narażona na wysoki poziom hałasu jest zachodnia część obszaru opracowania, przeznaczona pod funkcje usługowe.

Po wschodniej stronie obszaru opracowania zlokalizowany jest zakład przemysłowy, który również może być źródłem hałasu. Z mapy akustycznej miasta Kalisza⁷ oraz z metodologii⁸ jej wykonania wynika, że

⁴ Mapa akustyczna dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa wielkopolskiego. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, 2018.

⁵ L_{DWN} – przedział czasu równy wszystkim dobom w roku.

⁶ Na podstawie Mapy akustycznej dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie na terenie województwa wielkopolskiego dla odcinka Nowe Skalmierzyce /obwodnica/ - wartości zasięgu hałasu (m) zostały oszacowane dla terenów położonych przy skrzyżowaniu DK25 z Aleją Wojska Polskiego.

⁷ Miasto Kalisz posiada geoinformatyczny system mapy akustycznej, który jest elementem Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej.

⁸ Mapa akustyczna miasta Kalisza – Metodologia wykonywania prac badawczo-pomiarowych dla potrzeb realizacji mapy hałasu przemysłowego - lokalizacja punktów pomiarowych oraz wyniki pomiarów, 2012 r.

zakład Polifarb Kalisz S.A. nie należy do zakładów przemysłowych, które mają istotny wpływ w zakresie emisji hałasu do środowiska.

Na klimat akustyczny tego terenu ma również wpływ zabudowa usługowa, która znajduje się na terenie opracowania, tj. stacja paliw, dyskont spożywczy.

8 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce między innymi poprzez wprowadzenie w życie odpowiednich aktów prawnych, w tym ustaw i rozporządzeń.

Projekt planu dotyczy niewielkiego w skali miasta terenu, niemożliwe jest więc przeprowadzenie analizy zgodności z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym czy krajowym, które z zasady odnoszą się do polityki przestrzennej dla większych jednostek np. gminy. Ogólnie plan uwzględnia cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym dotyczące głównie:

- utrzymania norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz odpowiednie rozporządzenia do niej – z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;
- prawidłowej gospodarki odpadami określonej w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach; Program Ochrony Środowiska dla województwa wielkopolskiego oraz Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego;
- lokalizacji obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko, obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych, optymalizacji potrzeb transportowych, wykorzystywania odnawialnych źródeł energii i zachowania proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi i biologicznie czynnymi zgodnie z Polityką ekologiczną państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do 2016 r., Dyrektywą 2014/52/UE w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko oraz Konwencją z Espoo z 1991 r. o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym;
- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. i Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz prowadzenia odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej określonej w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r., Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej; Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- utrzymania norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ustalenia planu nie stoją w sprzeczności z realizacją wymienionych powyżej celów. Dzięki odpowiednim rozwiązaniom planistycznym możliwy jest rozwój gospodarczy z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju na terenie miasta.

9 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu pod funkcje określone w projekcie planu, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii.

Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu planu na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

9.1 Identyfikacja możliwych oddziaływań

Sporządzenie *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie skrzyżowania ulic Dobrzecka – Podmiejska – II* ma na celu wyznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną lub usługową, zabudowę usługową, zieleni izolacyjną oraz drogi wewnętrzne. Obecnie jest to obszar, który w północno-zachodniej i południowo-zachodniej części jest zajęty przez zabudowę usługową. Pozostałe tereny są niezagospodarowane.

Realizacja ustaleń planu stworzy uporządkowany teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz zabudowy usługowej wraz z drogami wewnętrznymi umożliwiającymi dojazd do ww. budynków. Ponadto na terenie opracowania przewidziany jest teren zieleni izolacyjnej oraz strefa zieleni.

Nie przewiduje się znacznego oddziaływania na środowisko w związku z realizacją ustaleń planu. Obszar opracowania posiada możliwość podłączenia dla sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, więc nie ma możliwości zanieczyszczenia wód zarówno powierzchniowych jak i podziemnych.

Jedyny problem może stanowić hałas, który pochodzi z drogi krajowej nr 25 (ulica Podmiejska), ulicy Dobrzeckiej oraz zabudowy przemysłowej zlokalizowanej po wschodniej stronie obszaru opracowania. Jednakże rozwiązania planistyczne (układ zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zieleni izolacyjnej oraz strefa zieleni) skutecznie obniżają odczuwalny poziom hałasu dla przyszłych mieszkańców tego terenu.

9.2 Oddziaływanie na zdrowie ludzi

W rozumieniu przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska znaczące oddziaływanie na środowisko oznacza również znaczące oddziaływanie na zdrowie ludzi. O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne oraz dopuszczalne normy hałasu (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska.

Hałas

Dopuszczalne poziomy hałasu są określone w ustalonym rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu z dnia 14 czerwca 2007 r.

Tabela 5 Dopuszczalny poziom hałasu wyrażony równoważnym poziomem dźwięku w dB z uwzględnieniem planowanego przeznaczenia.

rodzaj terenu:	drogi lub linie kolejowe		instalacje i pozostałe obiekty	
	pora dnia ⁹	pora nocy ¹⁰	pora dnia ¹¹	pora nocy ¹²
a) tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej				
b) tereny zabudowy zagrodowej	65 dB	56 dB	55 dB	45 dB
c) tereny rekreacyjno-wypoczynkowe				
d) tereny mieszkaniowo-usługowe				

W przypadku lokalizacji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej oraz zabudowy usługowej przyszli mieszkańcy, będą narażeni na hałas pochodzący z:

- ✓ drogi krajowej nr 25 (ulica Podmiejska);
- ✓ ulicy Dobrzeckiej;
- ✓ zabudowy przemysłowej (zlokalizowanej po północno-wschodniej stronie obszaru opracowania);
- ✓ ogródków działkowych (południowo-wschodnia strona obszaru opracowania);
- ✓ ulicy Granicznej oraz terenów sportu i rekreacji (południowa strona obszaru opracowania).

Największe zagrożenie uciążliwym hałasem dla przyszłych mieszkańców analizowanego terenu stanowić będzie droga krajowa nr 25, na której ruch samochodowy jest dość wzmożony. Jednakże projekt planu zakłada również na obszarze opracowania zabudowę usługową, która będzie zlokalizowana od strony DK25 (zachodnia część). Zabudowa ta stworzy będzie barierę akustyczną dla hałasu pochodzącego od ulicy Podmiejskiej i tym samym chronić mieszkańców zabudowy wielorodzinnej przed hałasem komunikacyjnym.

Na północ od obszaru opracowania przebiega droga publiczna klasy zbiorczej - ulica Dobrzecka. Projektowaną zabudowę mieszkaniową wielorodzinną od ulicy Dobrzeckiej odgradza istniejąca zabudowa mieszkaniowo-usługowa, która również tworzy „barierę akustyczną dla hałasu”.

Po wschodniej stronie obszaru opracowania zlokalizowany jest zakład przemysłowy, który również może być źródłem hałasu. Z mapy akustycznej miasta Kalisza oraz z metodologii jej wykonania wynika, że zakład Polifarb Kalisz S.A. nie należy do zakładów przemysłowych, które mają istotny wpływ w zakresie emisji hałasu do środowiska. W związku z powyższym ww. zakład nie stanowi źródła przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Co więcej, projekt planu przewiduje strefę zieleni, która odgraniczy projektowaną zabudowę wielorodzinną od zabudowy produkcyjnej.

Nie przewiduje się, aby tereny ogródków działkowych mogły być źródłem uciążliwego hałasu, tak samo jak ulica Graniczna oraz tereny sportu i rekreacji (boiska). Projekt planu przewiduje w południowej części analizowanego obszaru teren zieleni izolacyjnej, która z pewnością poprawi komfort życia mieszkańców.

Oddziaływanie na powietrze

Stan powietrza w mieście Kalisz należy ocenić jako dobry, choć odnotowano przekroczenia stężeń pyłu zawieszonego 2,5 i 10 oraz benzo(a)pirenu, które należą do najgroźniejszych. Odnosi się to do całej strefy miasta Kalisz. Podstawowym źródłem zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza jest emisja antropogeniczna pochodząca głównie z sektora bytowego, tzw. niska emisja, i komunikacyjnego.

W „Programie ochrony powietrza w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P dla strefy miasto Kalisz,

⁹ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom

¹⁰ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom

¹¹ przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym

¹² przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy

którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłów” (uchwała Nr XI/317/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 października 2015 r.) określone zostały działania naprawcze, które mają za zadanie przywrócić standardy jakości powietrza.

W zakresie ograniczania emisji powierzchniowej (niskiej, rozproszonej emisji komunalno-bytowej i technologicznej) wskazane jest:

- rozbudowa centralnych systemów zaopatrywania w energię ciepłą;
- zmiana paliwa na inne o mniejszej zawartości popiołu lub zastosowanie energii elektrycznej, względnie indywidualnych źródeł energii odnawialnej;
- zmniejszanie zapotrzebowania na energię ciepłą poprzez ograniczanie strat ciepła;
- termomodernizacja budynków;
- ograniczanie emisji z niskich rozproszonych źródeł technologicznych;
- zmiana technologii i surowców stosowanych w rzemiośle, usługach i drobnej wytwórczości wpływająca na ograniczanie emisji pyłów zawieszonych PM₁₀, PM_{2,5} i B(a)P;
- regularne czyszczenie kominów przy spalaniu paliw stałych.

W zakresie planowania przestrzennego wskazane działania naprawcze polegają na:

- wprowadzaniu zieleni ochronnej i urządzonej oraz niekubaturowe zagospodarowanie przestrzeni publicznych miast (place, skwery);
- zachowaniu istniejących terenów zieleni i wolnych od zabudowy celem lepszego przewietrzania miast;
- ustalaniu sposobu zaopatrzenia w ciepło z zakazem używania paliw stałych w indywidualnych stałych źródłach ciepła w nowo planowanej zabudowie;
- preferowanie podłączania nowych obiektów do sieci ciepłowniczej w rejonach objętych centralnym systemem ciepłowniczym;
- modernizowaniu układu komunikacyjnego celem przeniesienia ruchu poza ścisłe centrum miast;
- reorganizacji układu komunikacyjnego oraz wprowadzeniu stref zamkniętych dla ruchu samochodowego w ścisłym centrum miast;
- zapewnieniu obsługi transportem zbiorowym na etapie tworzenia planów miejscowych i wydawania decyzji o warunkach zabudowy.

Realizacja ustaleń planu wpływa na powstawanie nowych źródeł zanieczyszczeń (zwiększanie ich ilości). Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna lub usługowa oraz usługowa będzie nowym źródłem zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-gospodarczego (emisje ze spalania paliw grzewczych). Będzie to oddziaływanie o charakterze sezonowym, zależnym od warunków atmosferycznych. Warto podkreślić, że na wielkość emisji ma także wpływ zastosowana technologia w systemach pozyskiwania ciepła (przewiduje się, że nowoczesne rozwiązania znacznie obniżą emisje). Co więcej projekt planu przewiduje teren zieleni izolacyjnej (południowa część) oraz strefę zieleni (północno-wschodnia część), które będą pełniły funkcje ochronne oraz wpłyną na lepsze rozprzestrzenianie zanieczyszczeń. Projektowana strefa zieleni odgraniczy również zabudowę wielorodzinną od zabudowy przemysłowej znajdującej się przy wschodniej granicy analizowanego obszaru. Jest ona źródłem zanieczyszczeń powietrza. Znaczne emisje zanieczyszczeń do powietrza pochodzą także z drogi krajowej nr 25, na której ruch samochodowy jest dość wzmożony.

Ogólnie plan zakazuje lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, w związku z czym prawdopodobieństwo powstania obiektów uciążliwych jest niewielkie. Zabudowa wielorodzinna mieszkaniowa oraz usługowa wpływa również na zwiększenie transportu samochodowego, a tym samym zwiększa emisje zanieczyszczeń. Jednakże ze względu na niewielką powierzchnię analizowanego terenu nie przewiduje się możliwości przekroczenia norm emisyjnych.

9.3 Oddziaływanie na wodę

Lokalizacja nowej zabudowy mieszkaniowej lub usługowej oddziałuje na wody w dwa sposoby – poprzez produkcję ścieków, które w terenach nieobjętych kanalizacją sanitarną mogą przedostawać się do wód podziemnych i powierzchniowych, oraz poprzez zaburzenie naturalnego krążenia wód, kiedy wody opadowe i roztopowe, zamiast wnikać w grunt, są zbierane z powierzchni nieprzepuszczalnych (dachów, placów, ulic) i odprowadzane bezpośrednio do wód powierzchniowych lub oczyszczalni.

Przy realizacji zabudowy zgodnie z ustaleniami projektu planu nie przewiduje się możliwości zanieczyszczenia wód ani istotnego zaburzenia naturalnego krążenia wód. Warto podkreślić, że należy dążyć do szybkiego objęcia obszaru siecią kanalizacji sanitarnej, zwłaszcza że istnieją techniczne możliwości – sieć kanalizacji sanitarnej na terenie miasta Kalisz jest bardzo dobrze rozwinięta, jest możliwość poprowadzenia przyłączy do nowopowstałej zabudowy.

Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (2016) wody podziemne (JCWPd nr 81) mają dobry stan ilościowy i jakościowy i nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Wody powierzchniowe (Krępica - RW600018188729) są w złym stanie i istnieje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Zarówno w stosunku do wód powierzchniowych jak i podziemnych realizacja ustaleń planu odpowiednio nie zwiększy ryzyka (JCWP) oraz nie stanowi zagrożenia (JCWPd) dla nieosiągnięcia celów środowiskowych, z uwagi na fakt, że dla obszaru opracowania istnieje możliwość podłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Ustalenia te zawarte są w projekcie planu.

9.4 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Przekształcenia związane z budową nowych obiektów

Do niekorzystnych przekształceń terenu dochodzić będzie jedynie podczas prowadzenia prac budowlanych, nie przewiduje się jednak, aby budowa budynków mieszkalnych i usługowych mogła prowadzić do istotnych przekształceń, a jedynie do przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi poprzez wykonywanie wykopów pod fundamenty nowych obiektów lub podjazdów itp. Opisywane oddziaływania będą nieznaczne i niezależne od ustaleń projektu planu w zakresie terenu w rejonie ulic Dobrzeckiej i Podmiejskiej.

Skażenia gleb

Do zanieczyszczenia gleb substancjami chemicznymi może dochodzić w wyniku punktowych emisji z dużych zakładów przemysłowych lub też w formie liniowej – wzdłuż intensywnie uczęszczanych szlaków komunikacyjnych. Zagrożenie dla jakości gleb stanowi także infrastruktura drogowa i usługowa, w tym stacje paliw.

Projekt planu przewiduje powstanie na obszarze opracowania nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz usługowej wraz z drogami wewnętrznymi ułatwiającymi dojazd do ww. budynków. Nie przewiduje się aby skażenie gleby mogło pochodzić od ścieków wytwarzanych na tym terenie, ponieważ ustalenia planu w zakresie gospodarki wodno-ściekowej są prawidłowe.

Na analizowanym terenie w północno-zachodniej części znajduje się stacja paliw, która zgodnie z §3 ust.1 pkt. 35 i 36 *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* kwalifikuje się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Może ona stanowić zagrożenie wystąpienia punktowego skażenia gleb w przypadku wystąpienia awarii, tj.: rozszczelnienia instalacji paliwowej (wyciek paliwa bezpośredni od wód podziemnych i gruntu, gromadzenie się par węglowodorów w powietrzu glebowym), rozszczelnienia cysterny lub przewodów spustowych w czasie rozładunku paliwa (rozlanie się paliwa, emisja par węglowodorów do powietrza).

Ponadto, istnieje prawdopodobieństwo, że na obszarze opracowania występują grunty zanieczyszczone. Ma to związek z dawniej mieszczącymi się na tym terenie zakładami producenta farb i lakierów – Polifarb Kalisz S.A. Zakład ten to według *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* instalacja do wytwarzania produktów

przez mieszanie, emulgowanie lub konfekcjonowanie chemicznych półproduktów lub produktów podstawowych, która zalicza się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Tego typu działalność według załącznika nr 2 do *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi* może z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi. W związku z powyższym w terenie opracowania mogło dojść do historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi. Projekt planu ustala realizację inwestycji po wykonaniu badań jakości gruntu i wymianie gruntów zanieczyszczonych.

W przypadku gdy badania jakości gruntów wykażą, że są one zanieczyszczone możliwe są dwa scenariusze rekultywacji gleby:

- rekultywacja *in situ* (w miejscu) – polega ona na oczyszczeniu środowiska w miejscu występowania (fitoremediacja, bioremediacja);
- rekultywacja *ex situ* (poza miejscem) – polega na wymianie zanieczyszczonego gruntu na nowy, czyli wydobyciu i przetransportowaniu zanieczyszczonego gruntu na specjalnie przygotowane i zabezpieczone stanowisko, a następnie nawiezenie gruntu nowego, wolnego od zanieczyszczeń.

9.5 Oddziaływanie na zasoby naturalne

W granicach planu nie występują złoża surowców naturalnych.

9.6 Oddziaływanie na krajobraz

W wyniku realizacji planu przewiduje się stopniowe przekształcenie obszaru opracowania w kompleks zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz usługowej wraz z drogami wewnętrznymi. Należy podkreślić, że na terenie opracowania została już zlokalizowana zabudowa usługowa – północno-zachodnia oraz południowo-zachodnia część. Pozostałe tereny są niezagospodarowane. Obszar opracowania nie przedstawia istotnych walorów krajobrazowych, jest to teren wręcz zdegradowanych. Projekt planu dla obszaru opracowania ustala wysokość zabudowy:

- do 15,0 m dla terenu oznaczonego symbolem 1MWU;
- do 27,0 m dla terenów oznaczonych symbolami 2MWU, 3MWU, 4MWU;
- do 20,0 m dla terenów oznaczonych symbolami 1U, 2U, 3U.

Inne ustalenia projektu planu w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy to:

- minimalny wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej: 0,1;
- maksymalny wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej: 0,4.

Udział powierzchni biologicznie czynnej dla ww. terenów określono na minimum 25% działki budowlanej. Powyższe ustalenia wpisują się w obecną koncepcję zagospodarowania terenów sąsiednich, nie naruszają ładu przestrzennego w tym rejonie. Dzięki zapisom planu zabudowa na tym terenie będzie rozwijała się w sposób zaplanowany i harmonijny. Projekt planu przewiduje również teren zieleni izolacyjnej oraz strefę zieleni, które w istotny sposób poprawią komfort życia mieszkańców oraz znacząco wpłyną na walory krajobrazowe tego terenu.

9.7 Oddziaływanie na klimat

Do czynników kształtujących klimat zaliczamy: promieniowanie słoneczne, usłonecznienie, opady, temperaturę, wilgotność względną oraz prędkość wiatru. Wtórnie na klimat wpływają również zagospodarowanie terenu i zanieczyszczenia powietrza. W wyniku wzrostu powierzchni zabudowy w stosunku do stanu istniejącego przewiduje się lokalne, pośrednie oddziaływanie na mikroklimat.

Globalne działania w obszarze planu mogą mieć znaczenie poprzez realizację polityki niskoemisyjnej. Dla potrzeb ograniczenia niskiej emisji dla miasta sporządzono Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Kalisz. Plan określa szczegółowe cele ograniczenia niskiej emisji w mieście oraz działania, zadania i środki zaradcze zaplanowane na cały okres objęty planem.

Kierunki określone w projekcie planu są spójne z planem gospodarki niskoemisyjnej.

Zgodnie z ratyfikowaną przez Polskę Ramową Konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu należy dążyć do wprowadzenia działań prowadzących do zapobiegania niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Problematyka zmian klimatu w dokumentach realizowanych na szczeblu krajowym została zawarta w opracowaniu Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Jako cel główny wskazano zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmiany klimatu. Ocena działań adaptacyjnych przestrzeni, gospodarki i środowiska do możliwych zmian klimatycznych jest utrudniona ponieważ projekt planu dotyczy niewielkiego w skali miasta terenu, niemożliwe jest więc przeprowadzenie analizy zgodności z celami, które z zasady odnoszą się do polityki przestrzennej dla większych jednostek np. gminy, miasta.

Ogólnie plan uwzględnia cele adaptacyjne poprzez:

- zasilanie w energię elektryczną w oparciu o istniejące i projektowane stacje oraz linie elektroenergetyczne średniego i niskiego napięcia;
- zasilanie w wodę z istniejącej i projektowanej sieci wodociągowej;
- zasilanie w gaz z istniejącej i projektowanej sieci gazowej;
- odprowadzanie ścieków poprzez sieć kanalizacji ogólnospławnej do czasu realizacji kanalizacji sanitarnej;
- możliwość wykorzystania OZE – lokalizacja urządzeń wytwarzających energię oraz ciepło z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej 100 kW.

9.8 Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną

Obszar objęty planem nie pełni funkcji przyrodniczych, nie występują tutaj zbiorowiska roślinności ważne z punktu różnorodności biologicznej. Ponadto nie występują tutaj gatunki roślin, grzybów i zwierząt objęte ochroną gatunkową, wymienione w:

- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183);
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409);
- rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408);
- załączniku IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. L 206 z 22.7.1992, str. 7) – tzw. Dyrektywy Siedliskowej.

Brak także gatunków zagrożonych wyginięciem (znajdujących się na regionalnej czerwonej liście) lub rzadkich.

Analizowany obszar charakteryzuje się brakiem walorów przyrodniczych. Jest to obszar w większości niezagospodarowany, niewielka tylko część zajęta jest przez zabudowę usługową. Roślinność tego terenu to w przeważającej części zbiorowiska roślin ruderalnych z dużym udziałem nawłoci, która jest gatunkiem inwazyjnym.

Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na ekosystem i różnorodność biologiczną wynikających z projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

zagrożenia z opóźnieniem”. O zaliczeniu zakładu do kategorii o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii decyduje Minister ds. Gospodarki w porozumieniu z Ministrem ds. Zdrowia, Ministrem ds. Wewnętrznych i Ministrem ds. Ochrony Środowiska (Dz. U. 2002 Nr 58 poz. 535 z dnia 9 kwietnia 2002 ze zm.).

Na terenie objętym opracowaniem obecnie nie ma zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii.

Projekt planu oraz ustalenia obowiązującego studium przewidują zagospodarowanie obszaru opracowania pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną oraz usługową. Projekt planu poprzez ustalone przeznaczenie nie dopuszcza więc powstawania zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenia wystąpienia poważnych awarii.

10 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Podstawowe problemy z zakresu ochrony środowiska w projekcie planu zostały rozwiązane w sposób prawidłowy. Plan dotyczy pojedynczych zagadnień, które nie będą w istotny negatywny sposób oddziaływały na środowisko, nie przewiduje się wskazywania ww. działań.

Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Plan nie będzie oddziaływał na obszary Natura 2000, które nie znajdują się w granicach opracowania ani w bliskim sąsiedztwie.

11 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Podstawowe problemy z zakresu ochrony środowiska zostały w projekcie planu rozwiązane w sposób prawidłowy. Projekt planu uwzględnia wariant najkorzystniejszy pod względem społecznym, ekonomicznym oraz ekologicznym.

12 Akty prawne uwzględnione w opracowaniu

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 2081),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r., poz. 799 ze zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 1614),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 1945),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r., poz. 2126 ze zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 2268),
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 2129),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jedn.: Dz.U. 2018 r., poz. 992 ze zm.),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r., poz. 1161),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 2067),

- Ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r., poz. 1235),
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r., poz. 1152 ze zm.),
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn.: Dz.U. 2018, poz. 1454 ze zm.),
- Ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r., poz. 1259),
- Ustawa z dnia 20 maja 2016 roku o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 961 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. z 2002 r. Nr 155, poz. 1298),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016 r., poz. 1395),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2003 r. Nr 5, poz. 58);
- Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa,
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

13 Materiały źródłowe

Opracowanie wykonano na m.in. podstawie następujących materiałów:

1. Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kalisza, SoftGIS, Wrocław, 2016;
2. Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 311 – Zbiornik rzeki Prosna, 2015;
3. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Kalisza, 2017;
4. Program Ochrony Środowiska dla Kalisza – Miasta na prawach powiatu na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018.

Materiały kartograficzne oraz warstwy tematyczne GIS (shp):

1. Mapa geologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 622 Kalisz;
2. Mapa Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET. Liro A. IUCN, Warszawa, 1995;
3. Przeglądowa mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w części pozakarpackiej województwa wielkopolskiego;
4. Warstwy tematyczne Nadleśnictwa Kalisz – lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, lasy ochronne, typy siedliskowe lasów;
5. Warstwy tematyczne IBS PAN w Białowieży – sieć korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000 wg koncepcji Jędrzejewskiego;
6. Warstwy tematyczne CBDG:
 - Hydrogeologia – Główny Zbiornik Wód Podziemnych,
 - Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych,

- MIDAS – obszary górnicze,
- MIDAS – tereny górnicze,
- MIDAS – złoża kopalin,
- Środowisko – regiony fizyczno-geograficzne Polski (J. Kondracki 2002).

Witryny internetowe:

1. <http://poznan.wios.gov.pl/> Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu – publikacje dot. wyników monitoringu środowiska;
2. <http://poznan.rdos.gov.pl> Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu – rejestry form ochrony przyrody;

14 Oświadczenie autora prognozy

Warszawa, dnia 17 grudnia 2018 r.

O Ś W I A D C Z E N I E A U T O R A P R O G N O Z Y

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. zmiany ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2015 r. poz. 1936) zgodnie z artykułem 74a ust. 1

o ś w i a d c z a m

że jako kierownik zespołu autorów *Prognozy oddziaływania na środowisko do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie skrzyżowania ulic Dobrzecka – Podmiejska - II* spełniam warunki określone przez wyżej przywołany artykuł, tj.:

- ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Zuzanna Odrochno-Cyblew